

בעניין:

ע"י:

נגד

הממונה על מעונות היום (הממונה)

החלטה

בפנינו ערר לפי סעיף 55 לחוק הפיקוח על מעונות היום, התשע"ט-2018 (להלן – חוק הפיקוח) על החלטת הממונה מיום 24 באוקטובר 2022 שלא לאפשר את העסקת העוררת 1 כמנהלת במעון יום לפעוטות המופעל על ידי העוררת 2 (להלן – המעון) נוכח תיק חקירה הקיים לעוררת לפי תדפיס רישום פלילי בחשד לעבירה של התעללות פיזית/נפשית לאחראי בחסר ישע – סעיף 368 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 מיום 15 בינואר 2022.

ביום 8 בנובמבר ניתן עיכוב ביצוע עד ליום 31 בינואר 2023, וביום 20 בדצמבר העוררת 2 הצטרפה לערר לבקשתה. ביום 25 בינואר 2023 התקיים דיון בפני הוועדה. במועד הדיון ניתן עיכוב ביצוע עד ליום 23 באפריל 2023.

החלטת הממונה

לפי החלטת הממונה, הנימוק להחלטה – קיומו של תיק חקירה לעוררת בחשד לעבירה של התעללות פיזית/נפשית לאחראי בחסר ישע – סעיף 368 בחוק העונשין, התשל"ז-1977 מיום 15 בינואר 2022.

הממונה נסמך, כך לפי סעיף 6 בהחלטתו, על "נוהל בדיקת רישום פלילי", אשר לפי טענת הממונה קובע חזקה - לפיה ביחס לכל עבירה המופיעה בחלק א' לנוהל הרישום הפלילי, אפילו הנחשד בה לא ראוי שיועסק במעון יום, וזאת מפאת מהותה וחומרתה של העבירה. עוד עולה מסעיף 6 בהחלטת הממונה, כי על המבקש את ההעסקה, גם אם הוא רק חשוד בשלבי חקירה מוקדמים, מוטל הנטל להפריך את החזקה כאמור.

החלטת הממונה ניתנה לאחר שימוע בכתב בלבד. ב"כ העוררת 1 אכן העביר "עיקרי טיעון" במסגרת השימוע, שם תוארו גם הרקע לאירוע בגינו קיים לעוררת תיק חקירה, פירוט בדבר החקירה והמידע הקיים לעוררת לגבי סטאטוס תיק החקירה, ופירוט בדבר ניסיון העבודה של העוררת בתחום החינוך. יובהר שהחלטת הממונה כלל לא התייחסה לטענות העוררת בשימוע למעט הערה כוללנית בסעיף 6.

"הואיל וקיים בעניין מרשתך מידע פלילי בעבירה הנכללת בנספח א' לנוהל בדיקת רישום פלילי (המפורסם באתר משרדינו), הרי שהנוהל האמור קובע חזקה כי מדובר בעבירה שמפאת מהותה וחומרתה, לא ראוי שהחשודה בה תועסק במעון יום לפעוטות. מכאן ששיקול דעתי מצומצם ביותר. בכתב תגובתך לא היה די בכדי להפריך חזקה זו, ולפיכך הגעתי לכלל מסקנה שלא לאשר את העסקתה של מרשתך במעון יום לפעוטות בשלב זה."

עוד מציין הממונה בהחלטתו, בסעיף 7 :

"ככל ויתקבל מידע חדש בעניין המידע הפלילי בעניינך (סגירת תיק) החלטתי שלא לאשר את העסקתך עשויה להשתנות."

טענות הערר

נציין בקצרה את עיקרי הטענות שמעלה העוררת במישור העובדתי. העוררת 1, בעשור השביעי לחייה שלפי תיאורה עוסקת מזה כ-30 שנה בעבודה עם ילדים ונוער, טוענת לגבי נסיבות קיומו של ההליך הפלילי. לפי הטענה, האירוע בקשר אליו הוגשה תלונה למשטרה כנגד העוררת אירע בחודש ינואר 2022 בעת עבודתה במסגרת שיקומית לילדים, והוא מתואר בפירוט בערר. עוד טוענת העוררת, כי התנהלותה במהלך האירוע הייתה כמצופה ממנה, וכי האירוע דווח על ידה בהתאם לנהלים. לטענת העוררת, בסמוך לאירוע ובעקבותיו היא פוטרה מעבודתה מבלי שערערה על הפיטורים, אך היא כופרת בכל טענה להתנהגות לא הולמת מצידה.

עוד נטען, כי העוררת נדרשה להתייצב במשטרה בקשר לאירוע פעם אחת בלבד - בחודש אוגוסט 2022, שיתפה פעולה עם החקירה באופן מלא, ונשלחה לביתה ללא תנאים מגבילים.

לערר צורף מכתב מפרקליטות מחוז חיפה-פלילי מיום 21 בספטמבר 2022, המעיד על כך שב"כ העוררת פנה לפרקליטות בבקשה לקדם הטיפול בתיק הפלילי הקיים לעוררת. יש מקום להביא את תשובת הפרקליטות:

"במענה לפנייתך שבסימוכין, נבקש לעדכן כי טרם התקבלה החלטה בתיק נשוא פנייתך. נעשה מאמצים לקידום הטיפול בתיק בהקדם".

עוד נטען בערר ביחס לאפשרות של העוררת להתגונן בפני הטענה נגדה (בסעיף 21 לערר):

"בשלב זה, ולאור העובדה כי טרם התקבלה החלטת הפרקליטות והתיק הפלילי עודנו מצוי בסטטוס של חקירה, הרי שאין באפשרותה של העוררת לקבל לידיה את חומרי החקירה בתיק ואין בידיה כל אפשרות להתגונן כנגד הטענות בדבר שימוש באלימות, להתייחס לראיות שבתיק, למשקלן ולקבילותן".

העוררת חוזרת על ניסיונה רב השנים בתחום החינוך במהלכו זכתה, כך לפי הטענה, לשבחים רבים, וצירפה מכתבי תודה והמלצות. בסוף מבקשת העוררת לתת משקל גם לפגיעה בפרנסתה.

העוררת 2

העוררת הצטרפה לערר והוסיפה בשמה, כי העוררת 1 מועסקת אצלה החל בחודש יוני 2022 והיא עושה את עבודתה "נאמנה, במסירות רבה, ותוך הקשבה לצרכי הילדים ומתן מענה הולם". עכן טענה, בסעיף 3 לערר, כי "מפקחת משרד החינוך אשר בקרה במקום, אף היא הביעה את חוות דעתה החיובית על עבודתה של המשיבה 1 כמנהלת".

עוד נטען כי אי מתן אישור העסקה לעוררת 1 עלולה לפגוע במעון נוכח הקושי למצוא מחליפה מתאימה במהלך שנת הלימודים.

טענות הממונה בתשובה/תגובה לערר

המשיב פותח בכך שמזכיר כי תחום מעונות לגיל הרך עבר לאחריות משרד החינוך בשנת 2022.

המשיב טוען כי החלטת הממונה התקבלה בהתאם לנוהל "בדיקת רישום פלילי לצורך הנפקת רישיון הפעלה למעון יום" (להלן - נוהל רישום פלילי), אשר נקבע בהתאם לחוק הפיקוח. לטענת הממונה, הנוהל ש"בא להסדיר

את הליך בדיקת הרישום הפלילי ולהבנות את שיקול דעת הממונה "קובע בסעיף 9 רשימה של "עבירות סוג א'" ביניהן גם עבירה לפי סעיף 368 בחוק העונשין, התשל"ז-1977.

"עבירות סוג א' – עבירות שבהן שיקול הדעת של הממונה מצומצם ביותר וחזקה כי עבירות שהעובר עליהן אינו ראוי לקבל רישיון, כפי שפורטו בטבלה שנספח א' לנוהל זה ;

בעבירות מסוג א' על מבקש הרישיון תהיה מוטלת החובה לשכנע את הממונה מדוע, על אף הרשעה או נקיטת הליך פלילי, כנגד המנהל, העובד, הדייר או נותן השירותים וכל מי שבא במגע ישיר ומתמשך עם הפעוטות, קיימת הצדקה מיוחדת לתת לו הרישיון."
(ההדגשה במקור).

ומסכם בעניין זה המשיב :

"העבירה שבה נחשדת העוררת פוסלת אותה מלקבל אישור העסקה מפאת מהותה וחומרתה, כפי שיפורט להלן."

ומוסיף :

"על שיקול הדעת המצומצם בעניין עבירות שבנספח א', הממונה בחן את כל השיקולים בעניינה של העוררת ונסיבות חייה, והגיע למסקנה לפיה בשלב זה ל היה די בכדי להפריך את החזקה בעניין ולהכריע את הכף לטובת העוררת, בשל מהות העבירה וחומרתה ושלב החקירה שטרם מוצה".

המשיב מציין כי החלטתו התקבלה לאחר שהממונה אסף מידע בדבר מצב תיק החקירה בעניין העוררת, ומיד אחר מוסיף בכנות רבה שיש לזקוף לזכותו :

"יודגש בעניין זה כי המשיב פנה מיוזמתו אל פרקליטות מחוז [REDACTED] פלילי וזאת על מנת לבדוק מה סטטוס תיק החקירה וקיבל תשובה שהעניין יקבל עדיפות בטיפול."

הדיון בפני הוועדה

ביום 25 בינואר 2023 התקיים דיון בפני הוועדה בתל אביב בהשתתפות הצדדים. הדיון הוקלט.

ב"כ הממונה, עו"ד [REDACTED] חזר על תגובת המשיב, וגם והבהיר באופן ראוי להערכה כי פנה לפרקליטות מחוז [REDACTED] וביקשה את קידום הטיפול בתיק, וכן כי - אם התיק ייסגר, אז ניתן יהיה לבטל את החלטת הממונה.

העוררת 1 סיפרה וענתה לשאלות הוועדה :

1. תיארה את הקושי האישי הכרוך באי הוודאות בדבר אפשרות העסקתה במעון.
2. לגבי השכלתה וניסיונה המקצועיים – היא בעלת תעודת הוראה מסמינר [REDACTED], תיארה את ניסיונה בעבודה במערכות חינוכיות שונות : מורה, מחנכת ומנהלת צהרונים.
3. הרקע לחזרה לעבודה בפנסיה - טעמים כלכליים לאחר שבעלה פוטר מעבודתו, אז פנתה לעבוד במסגרת השיקומית לנוער (המפוקחת על ידי משרד הרווחה) בה התרחש האירוע.
4. עבודתה במסגרת השיקומית - ותיארה בפירוט את האירוע בגינו הוגשה תלונה במשטרה ; ועל פיטוריה מהמסגרת.
5. חקירתה במשטרה.
6. עבודתה כמנהלת מתחם המעונות [REDACTED].

מטעם העוררת 2, סיפר וענה לשאלות מר [REDACTED], סמנכ"ל רשת מעונות יום [REDACTED]:

1. לגבי אופן בחירתה של העוררת 1 לעבודה:

- העוררת 1 נבחרה לתפקיד לאחר שנענתה למודעה שפרסמה הרשת ולאחר שנבחנו מועמדים נוספים.
- קורות החיים של העוררת מראים על ותק בעבודה עם ילדים, וכן לגבי ההכשרה - אין היום הרבה מנהלות מעונות עם תואר בחינוך. הנהלת הרשת התרשמה גם מהראיונות עם העוררת, שכללו שני סבבים: סבב אחד בהשתתפות המפקחת החינוכית ושני בהשתתפות המנכ"ל.

2. לגבי עבודתה של העוררת ברשת:

- במעון אותו מנהלת העוררת יש שלוש כיתות, כ-16 עובדות.
- סדר היום של המנהלת: היא פותחת את המעון, מוודאה שאין מפגעים, שהצוות מגיע, אחראית על הרכישות, לוודא שסדר היום מתקיים לפי התוכנית. היא נדרשת לתת מענה לצוות במהלך היום ומענה להורים. זוהי עבודה שהיא בכמה חזיתות.

3. הדגיש כי מדובר בעובדת מצטיינת, ונתן דוגמאות לעבודתה.

4. במענה לשאלת הוועדה לגבי העובדה שלעוררת 1 אין התמחות קודמת בגילאי לידה עד שלוש, הסביר: יש לעוררת ניסיון מגוון בעוד שהיום יש מחסור בבעלי הכשרה חינוכית כלשהי. בנוסף, מדריכה פדגוגית מלווה את הגן ובתקופה הראשונה לעבודתה היה ליווי על ידי מנהלת חונכת.
- לאחר הדיון, הוגשו דוחות פיקוח מיום 2 במרץ 2022 ו-7 בדצמבר 2022. הממונה לא הגיש חומרים או טיעונים נוספים.

דיון והכרעה

אין מחלוקת על העניינים הבאים:

1. העוררת בעלת ניסיון עבודה רב שנים בתחום החינוך;
2. כנגד העוררת קיים תיק חקירה פתוח המחכה להחלטת הפרקליטות עוד מספטמבר 2022 לכל המאוחר;
3. לא הוצג כל מידע על אודות החקירה עצמה וממצאיה מטעם הממונה. כמו כן, הממונה לא טען שיש בידו מידע כלשהו, וממילא לא טען שיש בידו מידע שאינו תואם את תיאוריה של העוררת ביחס למקרה בגינו הוגשה נגדה תלונה או לנסיבות הגשת התלונה או לגבי הליך החקירה;
4. הממונה לא טען כלפי כישוריה של העוררת לצורך עבודה במעון יום או כלפי הפעילות במעון או כלפי התנהלותה במעון. הממונה גם לא ביקש להרחיב לגבי דוחות הפיקוח מטעם משרד החינוך המציגים תמונה חיובית על התנהלות המעון.

בנוסף, הוועדה, רובה אנשי מקצוע מנוסים בתחום הטיפול, קובעת, לאחר ששמעה את העוררת, שהסיטואציה במסגרתה קרה האירוע בגינו הוגשה נגדה תלונה – היא סיטואציה מורכבת ולא פשוטה להתמודדות, שהתנהלה במקום מורכב מלכתחילה, מסגרת שיקומית לנוער בפיקוח משרד הרווחה. הוועדה לא קובעת מה קרה באותו האירוע, היא אינה מוסמכת לכך וממילא לא חתרה לחקירה מקיפה ומלאה של האירוע. הוועדה כן קובעת שלא ניתן אך ורק על סמך קיומו של תיק חקירה בגין האירוע היחיד שהוצג בפני הוועדה לקבוע שהעסקת העוררת עלולה להקים חשש לסיכון מוגבר לפעוטות.

ההליך המינהלי - נוהל בדיקת רישום פלילי ויישומו על ידי הממונה

סמכות הממונה לקבל החלטות לגבי העסקת עובדים במעונות ניתנה לו בסעיף 15 לחוק הפיקוח. במקרה זה הממונה נשען בהחלטתו על סמכותו לפי סעיף 15(ד)(1) ממוקד במקרה בו אדם הורשע בעבירה שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין זה ראוי שיועסק במעון יום לפעוטות או שמתנהל נגדו הליך פלילי בעבירה כאמור.

כלומר הממונה לא השתמש, כך לפי ההחלטה, בסמכותו לפי סעיף 15(ד)(2) אשר נותן לממונה שיקול דעת רחב למנוע העסקת אדם שהממונה מצא שיש בהתנהגותו משום השפעה מזיקה על פעוטות.

בהפעלת סמכותו לפי סעיף 15(ד)(1) הממונה מכפיף את שיקול דעתו, כך לפי טענתו, לנוהל בדיקת רישום פלילי.

לפני שנפנה לנוהל נבחר, כי הנוהל אינו חל על הוועדה. סמכותה של הוועדה נקבעה בחוק ראשי, בסעיף 55 בחוק הפיקוח, סעיף מקביל לזה שקבע את סמכות הממונה. לא ניכנס לשאלת סמכות הוועדה לקבל החלטה לגבי הנוהל – זוהי שאלה מורכבת שלא מחייבת דיון כעת, ואולם הוועדה בהחלט רשאית ומוצאת מקום להעיר הן על הנוהל הן על אופן יישומו.

לשיטת הממונה, הנוהל קובע חזקה לפיה ביחס לכל עבירה המופיעה בחלק א' לנוהל הרישום הפלילי, אפילו הנחשד בה – מרגע שהוגשה תלונה נגדו כך שמרשמה בתדפיס המידע הפלילי על שמו - לא ראוי שיועסק במעון יום, וזאת מפאת מהותה וחומרתה של העבירה. חמור מכך, על המבקש את ההעסקה, גם אם הוא רק חשוד בשלבים מוקדמים של חקירה, מוטל הנטל להפריך את החזקה כאמור. העברת הנטל אל המבקש את ההעסקה אינה תוצאה פשוטה, וברי כי אין למבקש גישה לחומרי החקירה המתנהלת כנגדו ובוודאי לא לחומרים הקשורים לעובד שלו.

כאמור לשיטת הממונה, תחת ההגדרה של "הליכים הפליליים" נכנסת קשת רחבה של הליכים, מתיק חקירה שזה עתה נפתח בשל תלונה ועד הליך פלילי המתנהל בבימ"ש. אלא שבעוד שהרשעה בדיון מניחה בפני הממונה מצג עובדתי חלוט, כתב אישום מציג מצג עובדתי שנטען לאחר חקירה ובדיקה של מערכות אכיפת החוק, תיק חקירה יציג גם תלונה בשלבי בדיקה וחקירה שונים שאיננו יכולים להבחין ביניהם. במימוש הסמכות אין ספק שיש מקום להבחין בין מקרה בו מדובר בהרשעה לעומת "הליכים פליליים" בחשד לביצוע עבירה כאמור."

במקרה שלפנינו, הממונה לא הציג מידע כלשהו על המקרה, לא ביקש להציג בפני הוועדה מידע שכזה ולא נטען שהתקבל אצלו מידע כזה. כל שידוע לממונה הוא שקיים תיק חקירה פתוח לעוררת בחשד לעבירה המצוינת בנספח א' לנוהל, ושהתיק ממתין להחלטת הפרקליטות. ברור לוועדה שקיימים קשיים בהעברת מידע מהמשטרה או הפרקליטות לממונה. זהו מצב נתון בפני הממונה, אך לא ניתן להתעלם ממנו בשיקולי ההחלטה.

אי קיומו של המידע צריך, לכל הפחות, להשפיע על שיקול הדעת וההליכים לקבלת החלטה אשר מצופה מהממונה להפעיל ולקיים קודם לקבלת החלטה שונים כאשר בסיס להחלטה הוא הרשעה קיימת, כתב אישום או תלונה במשטרה, אלא שלשיטת הממונה – הנוהל אינו מבחין בין המקרים. מנקודת מוצא זו פנה הממונה לשמוע את העוררת.

החלטת הממונה מיום 24 באוקטובר 2022, כמו גם תגובת המשיב, ניתנו לאחר שימוע בכתב בלבד של העוררת.

כפי שצוין בעבר, הוועדה מבינה את העומס הבירוקרטי שחוק הפיקוח מטיל על המערכת. רוחב היריעה ושיקול הדעת החריגים שניתנו לממונה, לצד העובדה שהפיקוח על מעונות היום עדיין בשלבי הטמעה, וגם זאת בשיטה

שונה מהותית מהנהוגה כלפי גני הילדים ובתי הספר היסודיים – כל אלה נדרשים לעיבוד שדורש עוד זמן ולמידה. אלא כשמדובר בהחלטות שמשמעותן פגיעה בחופש העיסוק, במיוחד של עובדים ללא רשת ביטחון סוציאלי (השוו למשל עם ההסדרים הקיימים לעובדי מדינה המושעים בשל הליך פלילי), הנטל הבירוקרטי שלעצמו אינו מספיק כדי להצדיק שימוע באופן שנעשה כאן.

העבודה במעון יום היא מקצוע טיפולי, שמגע האדם בו הוא חיוני (להבדיל, למשל ממתן שירותים פיננסיים שונים). בהתאמה הבחינה האנושית הישירה, באמצעות הכלי של שימוע בעל-פה, פרונטלי או מקוון, על-ידי אנשים מנוסים בתחום – כאלה יש במשרד החינוך, במקרה זה בטיפול בפעוטות, מספק מידע שאין לו תחליף.

זה המקום לאזכר את פסק הדין בבר"ם 3186/03 **מדינת ישראל נ' שולמית עין דור** (2004) שהממונה הביא לתמיכה בטענתו שאין להתערב בהחלטת הממונה. שם, טרם ההחלטה המנהלית בדבר אי-כשירות להחזיק רישיון נהיגה התנהלה בחינה ספציפית ומעמיקה על ידי מומחים שכללה גם התרשמות בלתי-אמצעית, כאשר ההליך עצמו התחיל לאחר שכבר התנהל הליך בבית המשפט בגין מעורבות בתאונה ובעקבותיו. נוכח כל אלה, בית המשפט העליון ביקר את הכרעת בית המשפט קמא אשר מינה מומחה מטעמו וביקר בחוות דעת המומחה על פני עמדת המומחים מטעם הגוף המינהלי. לעומת זאת, במקרה דנן, הממונה לא מקיים אפילו שימוע בעל-פה.

הממונה גם לא נימק את החלטתו כראוי. העוררת הגישה לממונה טיעונים מפורטים המתייחסים בעיקר לאירוע בגינו קיים לה תיק חקירה ולניסיונה בעבודה במערכת החינוך. כאמור, הממונה בהחלטתו לא התייחס באופן לטענות העוררת, אלא פטר את עצמו באמירה כוללנית וגנרית. יישום הנוהל באופן שפוטור את הממונה מנימוק מהותיים והתמודדות עם טענות שהוצגו בפניו אינו עולה בקנה אחד עם החובה שהוטלה על הממונה בחוק ראשי, **חוק לתיקון סדרי המינהל (החלטות והנמקות), התשי"ט-1958**. יובהר, גם אם הוועדה מקבלת את העמדה לפי עבירה לפי סעיף 368 בחוק העונשין הינה ב"ליבת העשייה החינוכית..." , אין בכך כדי לפטור את הממונה מנימוקים המתייחסים באופן ספציפי למקרה שתואר בפניו ובוודאי כאשר המדובר בתיק חקירה בלבד ושבפני הממונה לא קיימת תשתית עובדתית כלשהי.

חמור מכך, למול אותו תיק חקירה שלגביו אין לממונה מידע עובדתי כן קיים לממונה דוח פיקוח עדכני שנערך מטעם משרד החינוך עצמו. דוח זה מציג תמונה חיובית למדי. הממונה לא התייחס לדוח, והוא מתעלם ממנו.

די בכל אלה כדי לקבוע כי בהליך קבלת ההחלטה על ידי הממונה נפלו כשלים מהותיים.

בשולי הדברים יצוין, כי הנוהל נכתב טרם יישום החוק ולקראת יישומו על ידי משרד הכלכלה. בינתיים מעונות היום עברו לפעול תחת משרד החינוך, ויש מקום להציע בחינה עדכנית של הנוהל על-ידי האכסניה החדשה המתמחה בניהול עובדי חינוך והוראה.

משמעות התרשמות הוועדה מהעוררת

נחזור על החלטותינו הקודמות, חוק הפיקוח קובע בסעיף 56, כערכאה ראשונה לדיון בהחלטות שניתנו ע"י גורמי המקצוע האחראים על הסדרת פעילות מעונות היום – דווקא ועדת ערר. כלומר, המחוקק הוסיף ערכאה מעין-שיפוטית שרובה (2 מתוך 3) של אנשי מקצוע בעלי מומחיות בתחום הגיל הרך, שמומחיותם מאפשרת להם לבחון ולהעריך את מידת ההתאמה של אדם לטיפול במסגרת מעונות יום לפעוטות.

עולה כי המחוקק מצפה מהוועדה לקיים בחינה שאינה דווקא משפטית, אדרבא עליה להפעיל את המומחיות הייחודית שקיימת בוועדה.

הוועדה ציינה לא אחת כי לא נוח לה להידרש לבחינת העוררות "כאילו מאפס" אצלה, אלא שברוב המוחלט של הפניות לוועדה – מתברר שלא נערך שימוע וההחלטות אינן מנומקות כראוי.

ודוק, הוועדה אינה מבקשת להחליף את שיקול דעתו של הממונה, והיא מאיצה בממונה לקיים שימועים מתאימים טרם קבלת ההחלטה. הדיון הפרונטלי וההתרשמות הבלתי אמצעית מהעוררת 1, ובמיוחד לצד ההתרשמות מאופן הניהול של העוררת 2, מניחים את דעת הוועדה כי :

1. העוררת 2 בחרה בעוררת 1 לתפקיד על סמך כישוריה וניסיונה בתחום החינוך ;
2. האירוע בגינו נפתח לעוררת תיק חקירה הוא אירוע מורכב להתמודדות. לא ניתן אך ורק על סמך קיומו של תיק חקירה בגין האירוע היחיד שהוצג בפני הוועדה לקבוע שהעסקת העוררת עלולה להקים חשש לסיכון מוגבר לפעוטות ;
3. המערך השלם של המעון ורשת המעונות, המציגים תמונה של מנגנון מרובד ומנוהל ומפוקח היטב – ובכלל זה על ידי משרד החינוך.

הפגיעה בעוררת 1

המדובר בפגיעה בחופש העיסוק של העוררת 1. הפגיעה היא בתחום בו העוררת רכשה השכלה, תעודת הוראה והכשרות, ובו היא עובדת שנים רבות, ולפי הטענה למעלה מ-30 שנים. נזכיר, הממונה לא העלה כל טענה לגבי תפקודה של העוררת, למעט קיומו של אותו תיק חקירה, וזאת על אף שחלק משמעותי מחייה העבירה העוררת בעבודה בבתי ספר יסודיים המנוהלים על ידי משרד החינוך.

לא ניתן להתעלם שבגילה של העוררת כל קושי בשוק העבודה מועצם עוד יותר, וגם לא מהעובדה שלעובדות במעונות היום הסדרים סוציאליים נחותים באופן דרמטי מהנהוגים במגזר הציבורי, אם בכלל.

לא ניתן גם להתעלם מכך שעד היום, לפחות 7 חודשים מהמועד בו התיק התקבל בפרקליטות לקבלת החלטה ועל אף הפנייה החשובה והמוערכת ע"י ב"כ הממונה לקדם את הטיפול, טרם התקבלה כזו.

סיכום והחלטה

סיכום של דבר : הממונה ביסס את החלטתו אך ורק על הסמכות הנתונה לו בסעיף 55 לחוק הפיקוח ביחס למי שהורשע בעבירה או מתנהלים לגביו הליכים פליליים.

את החלטתו נימק הממונה אך ורק בקיומו של תיק חקירה פתוח כנגד העוררת בעבירה שאכן נמצאת בליבת העשייה החינוכית, אך לא קיים אצל הממונה מידע עובדתי כלשהו בקשר לאירוע שנחשד כעבירה. מנגד, העוררת טוענת ומפרטת כי היא פעלה כראוי ובהתאם לנהלים.

לא בהחלטתו שלא לאפשר את העסקת העוררת 1 במעון המופעל על ידי העוררת 2, לא בתשובתו לערר וגם לא לאחר הדיון שהתקיים בפני הוועדה – הממונה לא ניסה להתמודד עם הטענות שהציגה העוררת.

יתרה מכך, באף שלב לא נטען שקיימים פגמים בהתנהלות המעון או בהתנהלות העוררת בניהול המעון, אדרבא הממונה לא הגיב על דוחות הפיקוח שהוגשו לוועדה ולא על פרשנות העוררות לפיה מדובר בדוחות חיוביים.

הממונה לא קיים לעוררת שימוע בעל-פה. הוועדה שוכנעה שלו ניתנה לעוררת זכות טיעון בעל פה בפני הממונה, הרי שיש יסוד סביר להניח שהממונה היה משנה את החלטתו.

עוצמת הפגיעה בעוררת דרמטית, והיא מצדיקה לכל הפחות נימוקים ממשיים ולא היתלות בכללי אצבע שמעוגנים בנוהל. נוכח עוצמת הפגיעה, גם לא ניתן לאפשר המתנה עד לקבלת החלטת הפרקליטות, בוודאי כאשר הטיפול בפרקליטות נמתח על פני חודשים רבים ואין יכולת לשער את מועד הסיום.

מעבר להתרשמות מהעוררת, קיים גם המערך השלם של המעון, המציגים תמונה של מנגנון מרובד ומנוהל ומפוקח היטב – ובכלל זה על ידי משרד החינוך – והמאפשר ניהול הסיכונים, ככל שאלה קיימים, עד לבירור מעמיק של המקרה. נזכיר, התרשמות הוועדה הייתה שלא ניתן להצביע על סיכון מוגבר הנובעים לסביבה החינוכית או הפעוטות מהעסקתה של העוררת. אדרבא, דוחות הפיקוח מטעם משרד החינוך חיוביים בכל הפרמטרים.

סיכומו של דבר, הוועדה קובעת שאין מקום למנוע את העסקתה של העוררת בהסתמך על הרישום הקיים בתדפיס מידע פלילי והנתונים שהוצגו בפני הוועדה.

על החלטה זו ניתן לערער לבית המשפט לעניינים מינהליים במועדים הקבועים בחוק.

ניתנה היום, יום ראשון ב' אייר תשפ"ג, 23 אפריל 2023.

גב' דבורה מינץ
חברה

ענת חיים, עו"ד
יו"ר

אברהם שגיא-שורץ, פרופ'
חבר